

พหุโลก

อมร มาลีลา

คำนำ

“เงากิเลส” เล่มนี้ได้พิมพ์ขึ้น เพื่อเป็นของขวัญ
ปีใหม่ ๒๕๓๘ มอบแด่เพื่อนสมาชิก และพุทธศาสนิกชน
ทุกท่านที่ต้องการใช้ธรรมะรักษาตน

ท่านอาจารย์อมรา มลิลา เจ้าของบทธรรมบรรยาย
นี้ ได้อธิบายไว้ว่าใจที่ตกอยู่ภายใต้เงาของกิเลส ไม่ว่าจะ
ทำอะไรๆ ก็จะเป็นเหตุแห่งทุกข์อยู่รำไป แต่ถ้าเราสามารถ
ระวังรักษาใจด้วยสติสัมปชัญญะ ไม่ให้กิเลสมาบงการเรา
ได้ รู้จักคิดไตร่ตรองหาเหตุผลให้แยบคาย ก่อนพูดหรือ
ทำอะไรลงไป ก็จะทำให้ตนเองปลอดภัย สิ่งใดที่ยังไม่แน่
ใจ ไม่มั่นใจ เพราะยังหาเหตุผลมาอธิบายไม่ได้ ก็ต้องอด
ใจไว้ก่อน ยอมให้เขากล่าวหาว่าไม่มีความสามารถ ยอม
ให้เขาดูถูกดูหมิ่นยิ่งดีกว่า แล้ววัดใจกันดูว่าจะกระเทือน
สักเพียงไหน นั่นแหละอัตตาก็จะปรากฏออกมาทำลายให้

เราได้ฝึกฝนทำแบบฝึกหัดสอนใจกันไม่สิ้นสุด ผู้ใดทำได้
มากเงาก็เลสก็จะค่อยๆ สลายไป พบกับแสงสว่างมากขึ้น
ตามลำดับ ความสุขสมปรารถนาก็จะเป็นของผู้นั้นตลอดไป
การจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ สำเร็จลงได้ด้วย ความ
ช่วยเหลือในการถอดเทป โดยคุณรณกร หนุ่มน้อยผู้มา
เยี่ยมเยียนชมรมมาบ่อยๆ เมื่อปีก่อน และ รอ. ณัฐพล
เกิดชูชื่น ผู้เอื้อเฟื้อแบบปกให้ชมรมฯ ขอขอบคุณทั้งสอง
ท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

บุคคลสำคัญที่ชมรมฯ ขอกราบขอบพระคุณอย่าง
เต็มหัวใจ คือ ดร. อมรา มลิลลา ผู้มอบคำบรรยายนี้ให้แก่
ชมรมฯ อีกทั้งได้ตรวจแก้ไขต้นฉบับ ให้จนเสร็จสมบูรณ์
ทำให้ทุกอย่างเสร็จทันวันปีใหม่ ตามความตั้งใจไว้ หวังว่า
ทุกท่านคงจะได้รับประโยชน์จากหนังสือเล่มนี้ตามสมควร

๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๗

เงา กิเลส

วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๖

ชมรมพุทธธรรมรามาริบัติ

เงากิเลส จะมาเกี่ยวข้องกับใจของเราอย่างไร
ธรรมชาติของใจเป็นธาตุรู้ เป็นพุทธะ เมื่อไรเราสามารถ
รักษาใจให้บริสุทธิ์ เป็นธาตุรู้แท้ๆ ก็ไม่มีปัญหา เพราะ
พุทธะนี้เหมือนพระอาทิตย์เที่ยงวัน ไปที่ไหนก็สว่างกระจ่าง
แจ้ง รู้ตามเป็นจริง ไม่มีเงา แต่ถ้าเราเพลอ ไม่ระมัดระวัง
ปล่อยให้กิเลสมาเคลือบมาคลุมกับใจแล้ว ทีนี้อะไรๆ ที่มอง
ก็ไม่เที่ยงตรงตามความเป็นจริง

ถ้าจะเปรียบเทียบว่า ใจเหมือนนัยน์ตาที่มองอะไร

ก็เห็นตามเป็นจริง แต่พอกิเลสมาคลุกแล้ว มันเหมือนมี
กระจกสีแปะติดกับนัยน์ตาโดยเราไม่รู้ เมื่อมองผ่านออกไป
กิเลส อวิชชา ความรู้ไม่จริง เลยทำให้เราเห็นผิดเพี้ยนไป
ถ้ารู้ว่าผิดเพี้ยนไปก็แก้ไขได้ แต่ที่ผิดเพี้ยนไปแล้วก็ไม่รู้
ด้วยว่ามองเงาอยู่ แล้วก็ตื่นเงา วิ่งตามตะครุบเงา ทำให้
ยิ่งห่างไกลออกไปจากความเป็นจริง

กิเลสที่นั่นรากเหง้าจริงๆ คืออวิชชาตัวเดียว เพราะ
เรารู้ไม่รอบ รู้ไม่จริง เมื่ออวิชชามาจับจองใจเอาไว้ มัน
เป็นเหมือนกับของแปลกปลอมที่มาคลุกอยู่กับใจ จนเราไป
สำคัญผิดว่า อวิชชาเป็นเนื้อของใจ เป็นส่วนของใจ เวลาที่
จะกำราบมัน จะแก้ไขมันให้เห็นตามเป็นจริง จึงรู้สึกว่ นี่
เรากำลังเฉือนหัวใจของเราเอง

เป็นต้นว่า เราไม่รู้ว่าร่างกายไม่ใช่ของๆ เรา จะทำ
อย่างไรร่างกายเราก็ไม่คงทน เปรียบเทียบได้กับเอาก้อน
น้ำแข็งออกจากช่องแข็งมาตั้งไว้ในห้องแอร์ที่เย็นเฉียบ มัน
ก็ค่อยๆ ละลายกลายเป็นน้ำ แล้วในที่สุดก้อนน้ำแข็งก็หายไป
เหมือนร่างกายหรือชีวิตของเรา เราไม่ได้ไปทำอะไรมัน
เลย เก็บทะนุถนอมไว้อย่างดีไม่ให้ยุ่ยไตไรตอม มันก็แก่ไป
ทุกวันๆ ก็แปรปรวน เจ็บไข้ ตาย เหมือนก้อนน้ำแข็ง
เราไม่ทำอะไรมันก็ละลายหายไป

เมื่อรู้ไม่จริงเราก็ไปหลงเงา นี่แหละ พอใครมาว่า ร่างกายเราไม่ใช่ของเราหรอก อย่าไปยึดอย่าไปสำคัญผิดกับมัน เราก็ไม่เชื่อ บางทีเริ่มจะมีอาการให้เห็น พอผมหงอกขึ้นมา ไม่ได้แล้ว ต้องยอม ต้องพยายามทำให้เป็นไปอย่างที่เราหลงยึดเอาไว้ คือเราไปต่อสู้กับความจริง เกากิเลสเลยมามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเรา แทนที่จะได้ดูใจ และเปลี่ยนปรับใจเรา

ถ้ารู้ตัวว่าเรามองผ่านกระจกสีเขียว สีแดง สีเทา อยู่ เราคงชวนขวายว่า ทำอย่างไรถึงจะปรับให้สีของกระจกใสได้ แม้ชั่วครั้งชั่วคราวก็ยังดี เมื่อไรที่เอาสติสัมปชัญญะไว้กับใจ โอกาสที่มองอะไรก็จะเห็นทะลุเงาไปถึงความเป็นจริงได้ แต่เราไม่เอาอย่างนั้น ไม่เคยใส่ใจสนใจเลยว่าใจของตัวเองจะเป็นอย่างไร ขอให้ทุกอย่างเป็นไปอย่างที่ใจนึกอยาก เป็นใช้ได้

ใจที่นึกอยากนั้นอยากจากอะไร มันก็อยากไปตามสติของกิเลสนั้นแหละ เพราะตั้งแต่ก่อนเราเกิดด้วยซ้ำไป ใจก็ตกอยู่ภายใต้บงการของกิเลส อะไรที่เราคิดก็ดี จำได้ หมายถึงก็ดี จะเป็นจิตสังขารที่ปรุงนึกคิดขึ้นมา หรืออสังขาร ความจำได้ หมายถึงก็ดี อะไรที่ทำให้ใจเรากระเพื่อมไปล้วนเป็นสติ เป็นเงาที่กิเลสมันเสี้ยม มันสอนเอาไว้ แล้วเราก็

เชื่อไปตามมัน เพราะอะไรที่ทำได้แล้วประสบผลสำเร็จ โดย
เราไม่รู้ว่่าที่สำเร็จมันใช้ได้หรือใช้ไม่ได้ เราก็เอามาตรป้ลอมๆ
มาวัด แล้วสรุปว่าใช้ได้ สำเร็จ แล้วก็ภูมิใจยึดตามมันไป
เพราะเรียนหนังสือจากสำนักไหนก็ไม่มีใครเลยบอกว่า
ร่างกายนี้ไม่ใช่ของเรา มีแต่บอกว่า นี่ตัวเรา นี่ของเรา
เพราะฉะนั้นทุกอย่างที่พูดกันอยู่ในโลกนี้ จึงเป็นการที่
แต่ละคนก็เห็นไปตามเงาด้วยกันทั้งนั้น ละเมอทั้งที่ลืมนตา
ตื่นกันอย่างนี้

ปากเราบอกว่าเราเป็นคนปกติ มีสติสัมปชัญญะ
แต่ในระนาบของพระพุทธเจ้าและครูบาอาจารย์ ท่านว่านี่
มันละเมอกันทั้งนั้น แล้วก็ทำสนธิสัญญาต่อกันในความ
ละเมอ ครั้นของจริงมาแจ้งยอดหนี้ เราก็โวยวาย ใครมา
ทำร้ายเรา ฉันไม่ได้ทำอย่างนั้นสักหน่อย แจ้งผิดตัวชัดๆ
แล้วก็ทะเลาะเบาะแว้งกัน จองเวรจองกรรมกันไปสารพัด
สารพัน เพราะเหตุเป็นอย่างนี้ ใจเราอยู่ในแดนสนธยา

เมื่อดิฉันเข้าไปฝึกปฏิบัติกับท่านอาจารย์ ท่านก็ว่า
ละเมอ อาจารย์ไม่พูดหรือกับคนละเมอ ดิฉันขัดเคืองใจ
ละเมอตรงไหนกัน ลืมตาตื่นอยู่แท้ๆ แล้วก็มึสติด้วย ท่าน
ก็ว่าสติระดับศิษย์นะหรือ ถ้าพระพุทธเจ้ามาประทับอยู่ตรง
นี้ ท่านก็จะว่าเหมือนกับท่านมองดูคนไข้ในโรงพยาบาลบ้า

นั่นแหละ ท่านอาจารย์ทราบที่เราเคยสลดสังเวชเวลาดูคน
ใช้จิตเวชโรงพยาบาลสมเด็จพระยา แล้วนึกขออย่าให้เรา
เป็นอย่างนั้นเลย แล้วก็ดีใจที่เรามีสติสัมปชัญญะครบ
บริบูรณ์ รู้เรื่องรู้ราว

ท่านอาจารย์กลับมาเปรียบเปรยว่า พระพุทธเจ้า
ท่านสมเพชเราเหมือนกับที่เรานึกสมเพชคนใช้โรงพยาบาล
สมเด็จพระยา...อะไรกัน ไม่มีทางเป็นไปได้เลย แต่พอ
ค่อยฝึกสติอย่างที่ท่านสอน ถ้าเราเป็นผู้ตื่นอยู่ มีสติ
สัมปชัญญะตามรู้จักใจของตัวเองแล้ว มันจะต้องคุ้มครอง
เราอยู่ต่อเนื่องกัน ให้ฝึกเข้าไปเถิด ฝึกเข้าไป

เราจึงเริ่มเห็นว่าอะไรๆ ที่ทำที่เข้าใจว่าเรารู้นั้น ไม่
จริงหรอก เวลาที่อะไรมากระทบ เราจะตอบสนองออกไป
ด้วยจิตไร้สำนึก หรือสัญชาตญาณ ความเคยชินซึ่งก็คือ
เงาของกิเลสที่สะสมเป็นประจุกรรมแล้ววงการเราไปทั้งนั้น
ที่จะไปด้วยสติสัมปชัญญะ ปัญญาเห็นชอบนั้นมีเพียงจุด
ศูนย์ฯๆๆหนึ่งเปอร์เซ็นต์ ถ้าเมื่อไรทำได้อย่างนั้น มัน
ประหลาดมหัศจรรย์เหลือเกิน

แต่ถึงจะจุดศูนย์ฯๆๆหนึ่งเปอร์เซ็นต์ ถ้าหาก
เพียรทำได้เสียหนหนึ่ง เราจะเข้าใจถึงคุณภาพที่แตกต่าง
กัน ขณะที่เราบอกว่าทำด้วยความรู้ตัวทั่วพร้อม ด้วยความ

มีสติสัมปชัญญะ แต่ท่านอาจารย์ว่าละเมอ แล้วก็เหมือน
คนไข้โรงพยาบาลโรคจิต เราค้านว่าเราแน่ใจ มั่นใจ เรา
ภูมิใจ สุขใจ แต่ในใจของเรายังกระเพื่อมห้วนไหว ไม่เป็น
สุขหรอก มันสะเทือนอยู่ตลอดเวลา ทำให้กำลังของใจเสีย
ไปเพราะแรงที่ห้วนไหววูบวาบ แต่เราไม่รู้ ไปเข้าใจว่านั่น
คือความสุข ความปีติอิมเอิบ ชื่นชมที่ทำได้สำเร็จ แต่ไม่รู้
ว่าใจที่แกว่งไกวห้วนไหวนั้นเพราะไปยึดกลัวว่า สิ่งที่เราทำ
ได้จะเปลี่ยนแปลงไป จะเสียไป เราไม่อยากให้เกิดขึ้น ใจ
ที่พยายามสู้กับความเป็นจริง สละกดให้เหตุการณ์เป็นไป
อย่างที่ปรารถนานั้นคือวางรังของทุกข์ มันคือตัวทุกข์ แต่
อวิชชาทำให้เรามองไม่เห็น

เมื่อไรที่เราสามารถปรับสติให้เป็นพื้นฐานแน่นอน
แล้ว ใจจะเป็นไปด้วยความรู้ตามเป็นจริง เป็นสัมมาทิฐิ
สิ่งที่เกิดขึ้นทำให้ใจทั้งใจนิ่ง และผาสุก ตรงนี้คือความ
แตกต่างระหว่างสถิติของกิเลสกับรู้เห็นตามเป็นจริงที่เกิด
ขึ้นในใจ เมื่อได้สัมผัสเสียหนหนึ่งแล้ว จะเกิดความเชื่อ
เลื่อมใส เพราะคุณภาพของใจผัดกันชัดเจน อันหนึ่งห้วน
ไหว เหนื่อย ไม่มีความสงบ แต่อีกอันหนึ่งร่วมเย็น สงบ
ถ้าจะเปรียบเทียบก็เหมือนอย่างเวลาที่เราดูกล้องจุลทรรศน์
แล้วเห็นบ้างไม่เห็นบ้าง บางที่ตาของเราไม่เท่ากับตาของคน

ที่ปรับกล้องไว้ เขาบอกว่า ดูลิ มิเชื่อโรคเป็นตัวยาวๆ
ยอมติดสีชมพู สีม่วง เราดูก็ไม่เห็น เพราะตาของเราไม่ได้
เท่ากับที่เขาปรับเอาไว้

ที่เราเห็นมันเป็นชิ้นฝุ่นจากกระจกสะท้อนแสง เป็น
ขยุกขยิกอะไรก็ไม่รู้ ดำๆ หรือชิ้นฝุ่นฝังเป็นเส้นใย เราก็
พยายาม ทุ้มๆ ที่เห็นเป็นสีเทา แต่เขาบอกสีชมพู สีม่วง
เราก็เออชมพูก็ชมพู แล้วบอกกับตัวเองว่า เวลาดูในกล้อง
เห็นอย่างนี้ต้องเรียกชมพู เพราะเราไม่เคยเห็น ไม่เคยรู้ ก็
ดันเดาไป สิ่งที่ไม่เห็นนั้นนะจิตสังฆารพานึกคิดไปว่าเป็น
อย่างนี้อย่างนี้

เหมือนเราไม่เคยเห็นทะเล เราดูกล้องไปเห็นอะไร
ก็ไม่รู้ อ้อ! นี่ทะเลทะเลแล้ว มันเป็นอย่างนี้เอง แล้วเราก็
จำเอาไว้...อย่างนี้ๆ... โดยไม่รู้ว่ามันไม่ใช่ พอเขาบรรยายว่า
ทะเลเป็นอย่างนี้ๆ เราก็เอาสิ่งที่เราเห็นซึ่งคนละเรื่องกันนั้น
มาว่าใช้อย่างนี้ๆ แล้วก็จำประทับในใจเอาไว้ว่าใช่...ใช่แล้ว

วันหนึ่ง เราเกิดเอามือไปถูกที่ปรับกล้องแล้วเห็น
ชัดขึ้นมา สีชมพูก็เป็นสีชมพู สีม่วงก็เป็นสีม่วง แหง้ก็เป็น
แหง้ กลมๆก็เป็นกลมๆ คราวนี้มันรู้ชัดขึ้นมาเพราะเห็น
ประจักษ์ไม่ต้องดันไม่ต้องเดา ไม่ต้องคิดว่า..เอ อ้อย่างนี้
แปลว่าอย่างนี้ มีเป็นสูตรเป็นโพยเอาไว้ว่า อย่างนี้แปลว่า

อะไร แล้วเอาเทียบเคียงกัน ซึ่งก็ใช้ไม่ได้ เพราะว่าตาแต่ละคนไม่ได้เห็นเหมือนกัน เราเห็นซี่ฟันกระจกอันนี้ เขาเห็นอีกอันหนึ่ง เสร็จแล้วก็สงสัยกันอยู่รำไป พุดกันแล้วก็ มีแต่ความสงสัย ไม่แน่ใจ แล้วตัวตนก็ขึ้นมา ของใคร ถูกของใครไม่ถูก หาพยานหาพรรคพวก มีทั้งอัตตาหัง ความยึดมั่นสำคัญผิด มีแต่เงาทั้งนั้น

กิเลสค่อยๆ อ้วนขึ้นมาจนเต็มไปหมด เหมือนกับเราหลงเข้าไปในป่าดงดิบ มองไปทางนั้นก็เงา มองไปทางโน้นก็เงา ก็เลยไม่รู้ว่่าจริงๆ แล้วเราเห็นอะไร เราไม่เห็นอะไร เพราะในป่าดงดิบก็มีตอยู่แล้ว ในความมืดเราก็พยายามนึกว่ามันสว่างอยู่ แล้วคิดเอา ดันเดาเอาว่า เป็นอย่างนั้นเป็นอย่างนี้

เวลาที่ใจตกอยู่ภายใต้ความรู้ไม่จริง คืออวิชชา แล้วปรุ่งต่อไปเป็นเรื่องเป็นราว ตัวร้ายที่สุดที่จะลวงเรา ก็คือความจำสัญญาในใจ เราก็ไม่รู้ด้วยว่าเราไปทำอะไรเอาไว้ใจอันนี้รวดเร็วมาก พอได้ยินได้ฟังอะไร หรืออะไรมากระทบใจ ปากเราว่ายังไม่ทันได้คิดอะไรเลย แต่จิตไร้สำนึกไปเสร็จสรรพแล้ว ตามประสบการณ์เก่าก่อน ตามอุปนิสัยที่เป็นประจักษ์กรรมของเรา แล้วก็ไปมีคำตอบสำเร็จรูปเอาไว้แล้วว่า ฉันจะเอาอย่างนี้ๆ เป็นต้นว่า เราคิดเลือกกว่าเข้า

มหาวิทยาลัยเราจะเรียนอะไร ยังไม่ทันได้คิดหรือว่าจะเรียนเพราะใจรัก มันไปแล้ว เพราะเพื่อนเขาจะไปเรียน หรือเพราะกำลังเป็นที่นิยม จิตไร้สำนึกที่มีสัญญาฝังอยู่มันออกมาโดยที่เราไม่รู้เหตุผลของมันว่าทำไมไปเพราะอะไร ขณะที่จิตสำนึกรู้ตามเหตุตามผล จะบอกเราอีกอย่างหนึ่ง เวลาพูดอธิบายกับเราเป็นฉากๆ มีเหตุมีผลนั้น แต่จริงๆ ในใจไม่ได้เชื่อตามนั้นหรอก ไม่ได้เห็นตามนั้น แล้วก็ไม่รู้ตัวด้วยว่า ทำไปแล้วตามแรงที่อยู่ในจิตไร้สำนึกทั้งนั้น

เราเข้าใจว่า เราเชื่อตามเหตุผลที่พูดอธิบายกับคนอื่นไป ครั้นมีเหตุวิกฤติ ที่การณ์ไม่เป็นไปตามความคาดหวัง เราจึงได้เห็น ว่าจริงๆ แล้วใจของเราไปตามเงาที่กิเลสบงการเอาไว้ เพราะอะไร เพราะว่าสิ่งที่เราอธิบาย พอถึงเวลาวิกฤติเรากลับไม่นึกถึงและไม่ได้ทำตามนั้น แต่ไปทำอีกอย่างที่ตรงกันข้าม เมื่อเอาสติตามสังเกตพฤติกรรมของตัวเอง จึงได้เริ่มรู้ว่า ใจเรามันไม่ใช่ของเราอย่างนี้เองนะ ที่นึกว่าเรารู้และบอกมันได้ สั่งมันได้จริงๆ ไม่ใช่ เพราะเราเองเรายังไม่รู้จักมันเลย จนกระทั่งเหตุการณ์นี้เกิดขึ้น เราว่าเราจะไปทางขวาแท้ๆ แต่ปรากฏว่าโน่นแน่ะ เรายิ่งไปทางซ้ายถึงไหนๆ แล้ว

ตัวอย่างอันหนึ่ง คือมีคุณหมอต่านหนึ่งเป็น

แพทย์เฉพาะทางโรคเลือด เวลาพบคนไข้เป็นมะเร็งเม็ดเลือดหรือกลุ่มโรคทำนองนี้ เธอจะรำคาญ เพราะคนไข้รักษาทางยาไม่ค่อยเห็นผล ก็มักจะไปหาหมอแผนโบราณบ้าง ไปรดน้ำมนต์บ้าง ไปประทับทรงบ้าง ซึ่งเธอเห็นว่าเหลวไหลไร้สาระ เธอจะดูคนไข้ว่า ทำอย่างนี้แล้วเลยไม่รู้ว่าจะอะไรเป็นอะไร แล้วนึกในใจว่า ถึงตัวเองเป็นอย่างนี้ขึ้นมา รับรองว่าจะไม่ปล่อยให้สิ่งเหลวไหลเหล่านี้มามีอิทธิพลเหนือจิตใจ เธอคิดด้วยเหตุผล เราเรียนเป็นวิทยาศาสตร์ ยาที่รักษาล้วนแต่มีข้อพิสูจน์ว่ามันไปทำอะไรให้อาการของโรคดีขึ้น และเราเป็นพุทธศาสนิกชน เชื่อในธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าว่า ร่างกายคนเราถึงที่สุดก็ตาย ยิ่งไงๆ ก็ตายด้วยกันทั้งหมด ไม่ต้องไปห่วงหวง คนกล้าตายคนเดียว คือถึงเวลาตายก็ตาย แต่คนขี้ขลาดตายหลายครั้ง กลัวครั้งไหนก็ตายครั้งนั้น แล้วเรื่องอะไรเราถึงจะไปทำตัวเราให้ตายกันไม่รู้กี่ครั้งต่อกี่ครั้ง เธอสำคัญว่าทำได้ดังที่คิด

อยู่มาวันหนึ่ง เธอรู้สึกว้าว เอ..ทำไมนะ พักนี้เพ็ญเพ็ญหาสาเหตุไม่ได้ มีไข้ต่ำๆทุกวัน วัดปรอทดูก็ ๓๗.๘, ๓๘.๑, ๓๘.๒ อะไรวุ่นวายนี่ เจาะเลือดตัวเองดูเถอะ ก็คิดแต่เพียงว่าเราติดเชื้อไวรัส หรือเชื้อแบคทีเรียจะได้กินยาปฏิชีวนะ แต่พอมาดูสไลด์เห็นเลือดตัวเองเท่านั้น หัวใจก็หล่นไป

ถึงข้อเท็จจริง เพราะมีแต่ตัวอ่อนเต็มไปหมด จากประสบการณ์
ก็แน่ใจว่าเราเป็นมะเร็งเม็ดเลือดขาว แต่ใจยังรับไม่ได้ มัน
ซาไปเลยก็ไม่ว่าอะไร

เธอไปหาเพื่อนที่เป็นหมอทางนี้โดยตรงอีกคนหนึ่ง
บอกกับเขาว่าไม่ค่อยสบาย มีอาการอย่างนี้ ให้ช่วยเจาะ
เลือดดูหน่อย โดยไม่บอกว่าตัวเจาะเลือดดูแล้วแต่ไม่ยอม
เชื่อสายตาตัวเอง ต้องการหาพยาน

เพื่อนเจาะเลือดตรวจปรากฏว่าใช่ เป็นมะเร็งเม็ด
เลือดขาว ตอนแรกที่ได้รับทราบเธอก็ว่าทำได้ คนเราไม่เป็น
โรคใดก็เป็นโรคหนึ่ง จะมะเร็งหรืออะไรก็เหมือนกัน เพื่อน
ก็จัดยาให้ เธอก็ว่าเธอพอออกพอใจแล้ว เมื่อกลับไปเล่าให้ที่
บ้านฟัง บังเอิญพี่สะใภ้เชื้อทางไสยศาสตร์ การประท้วงทรง
ก็ไปติดต่อกับคนรู้จัก ได้ตำรับยาที่คนทรงบอก จัดการไป
หาตัวยาเอามาให้

เธอเล่าว่า มันไม่รู้ตัวหรอกว่าใจมันยินดีที่พี่สะใภ้
ห่วงใย เหตุผลในใจขึ้นมาตอนนั้นว่า ก็พี่สะใภ้เขารักหวังดี
เหนื่อยยากไปพยายามมาให้ แล้วเราจะตัดรอนน้ำใจได้อย่างไร
ถึงจะมีหมอแผนปัจจุบันรักษาเรียบร้อยแล้ว แต่ยานี้ก็ไม่
เสียหายอะไร ถ้าไม่มีผลก็เฉยไป ถ้าโชคดีถูกกับโรคขึ้นมา
เราก็กสบาย เห็นหรือไม่ว่าเงาของกิเลสจัดการบริหารเข้าไป

โดยเราไม่รู้ตัวเลย

เธอรับยามาด้วยใจที่ชื่นชมยินดี ไม่ได้ปฏิเสธ
อย่างที่เมื่อก่อนเคยนึกก่อนว่าคนไข้ทั้งหลาย แล้วเคยนึก
ในใจว่าถ้าเป็นเรา เราไม่ทำให้โง่หรือก มันลืมไปหมด มี
วิชาท่วมหัวเอาตัวไม่รอด ตอนนี่ตัวเองเป็นคนไข้ไปโดยสิ้น
เชิง แล้วก็ไม่ว่าใจที่เป็นอย่างนี้ ผิดปกติแล้วเสียหาย
อย่างไร

จนเหตุการณ์ผ่านไปอาทิตย์หนึ่ง สติค่อยกลับคืน
มา เหตุผลค่อยกลับคืนมา ก็มาสะดุดกับตัวเองว่า นี่เราทำ
อะไร เราก็มืดเหมือนกับคนไข้ทั้งหลายที่ตัวเองเคยหงุดหงิด
แล้วก่อนว่าเขา ตรงนี้แหละที่เธอเล่าว่า มันน่าตกใจ

จริงอย่างที่ครูบาอาจารย์ท่านว่าไว้ เวลาที่มีวิกฤติ-
การณ์เกิดขึ้นนั้นแหละเราจึงจะรู้จักตัวตนที่แท้จริงของเรา
อย่างที่ดิฉันเรียนนะค่ะ ละเมอ แล้วก็ละเมออยู่เป็นอาทิตย์
ระหว่างละเมออยู่นั้น ถ้ากายกรรมของเรา วาจกรรมของเรา
ไม่ทำอะไรไปเลย มันเพียงแต่หลงเงาก็เลสแล้วคิดไปอย่าง
เดียวก็ยังพอไหว นี่ปรากฏว่ากายก็ไปแล้ว วาจก็ไปแล้ว คือ
บริโภคนิยามของเขาเข้าไปเต็มที ใจนั้นไม่ต้องพูดถึง เพราะ
หลงใหลได้ปลื้ม แล้วยังคิดเอาบุญเอาคุณอีกกว่า เราสุขภาพ
อ่อนนุ่ม ถ้าทำไม่ดีกับพี่สะใภ้ก็กระเทือนมาถึงพี่ชายเข้า

อุตสาห์หลงตัวว่า เราเป็นคนสุภาพอ่อนน้อม ไม่ทำตัวให้เป็นปัญหา กิเลสพาให้เข้าข้างตัวเอง เอาความดีความชอบใส่ตัวหมดเลย

อย่างนี้ก็ประมาทว่ากิเลสไม่มีเหตุผลและชั่วร้าย ท่านอาจารย์พระมหาบัวเคยปรามเสมอๆ ว่า จะไปบ้าหาเหตุผลกับกิเลสทำไม ถ้าหาเหตุผลเจอ มันก็ไม่ใช่กิเลสแล้วสิ ถ้ามันแต่จะไปหาเหตุผลกับกิเลสอยู่ เราก็ต้องบ้าตายก่อน เพราะไปหาของที่ไม่มีอยู่ เราเลยเสื่อมสอนตัวเองอยู่เสมอว่า กิเลสเป็นของชั่วร้ายไม่มีเหตุผล แต่เห็นหรือยังว่า เวลาที่กิเลสซึ่งไม่มีเหตุผลมากล่อมเรานี้แสนจะแหลมคมพองใสอย่างยิ่ง จนกระทั่งเราเชื่อตามมันไปหมดว่า ฉันทประพฤติทุกอย่างไม่ได้เข้าข้างตัวเอง ไม่ได้หลงงมงาย เป็นสิ่งที่ยามเหมาะ ควร ทุกประการเลย

มันถึงได้มีทั้งละเมอ ทั้งเมาสารพันแหละ พอสติรู้เท่าทันได้เห็น เธอบอกว่ามันตกใจเลย คราวนี้สติปัญญา ก็ขึ้นมา..นี่ไงล่ะ ที่เราไปว่าคนไข้เอาไว้ ถ้าเรากลัว เราหลงตามเงากิเลสไปนี้ มันก็ตายวันละหลายๆ คน นี่เราก็ตายไปแล้ว ตายไปจากความเป็นอิสสรชน เพราะอะไร เพราะปากเราว่าที่เขาประทับทรงนี้เหลวไหล อะไรก็ไม่รู้ สมมติเขาเป็นจิตของกายละเอียดที่ยากสร้างบุญบารมี แต่ไม่มี

กายหายาบติดต่อสื่อสารกับคนได้ ต้องอาศัยคนบางคนจิตใจ
ไวพอจะเป็นร่างผ่าน เพื่ออาศัยวาจาของร่างมาสื่อสาร แล้ว
อาศัยส่วนนี้ทำบุญบารมี เขาโลภบุญก็จริง แต่ใจยังมีกิเลส
อยู่ ไม่พอใจขึ้นมาเขาก็เป็นสัตว์นรก

เขาช่วยเหลือเราอยู่อย่างนี้ วันหนึ่งเขาคับแค้น
ต้องการความช่วยเหลือจากเรา ในทางไม่ถูกต้องทำนอง
คลองธรรม เขาโกรธเกลียดใครขึ้นมาต้องการทำให้คนๆ นี้
ทุกข์เดือดร้อน คือเราต้องเป็นพรรคพวกเขา เราทุกข์
เดือดร้อนเขาเคยช่วยเราเอาไว้ เขาก็บอกเราว่า เจ้าเป็น
หมอ เจ้าช่วยเอายาพิษไปให้ตัวนี้กิน ให้เป็นอย่างธรรมชาติ
นะ อาหารเป็นพิษหรืออะไรอย่างนี้

คราวนี้เราจะทำอย่างไร เพราะเราเป็นหนี้บุญคุณ
เขาเต็มที่อยู่แล้ว จะปฏิเสธก็เหมือนเราเลี้ยงน้ำใจไม่กตัญญู
รู้คุณ พระพุทธเจ้าทรงสอนว่า ใจที่จะเป็นภาชนะรับธรรม
ต้องเป็นใจที่มีกตัญญูกตเวทิตะ เราไปปรองดองกับโจรกับ
อะไรที่เราไม่รู้หน้าเนื้อหัวใจเขาเลย

คราวนี้เราก็อทุกข์เดือดร้อน จะปฏิเสธก็กลัวเขา
เพราะรู้ว่าเขามีอำนาจที่เราหยั่งไม่ถึง แต่ถ้าไล่ไปให้ถึง
ต้นตอ เราไม่ได้กลัวเขา เรากลัวความปลอดภัยของตัวเอง
เพราะความรักตัวเองต่างหาก พอไล่ลงไปแล้วรากเหง้าคือ

ความเห็นแก่ตัว ความห่วงหวงทะนุถนอมก้อนทุกข์กองทุกข์ ก้อนนี้แหละเลยยอมขายคุณงามความดี ขายสิ่งที่เป็นอริยทรัพย์ไปที่ละน้อยๆ จนกระทั่งสิ้นเนื้อประดาตัว

ความผ่องใสอย่างยิ่งของอวิชา หลอกให้เห็นไปว่า ฉันเป็นคนกตัญญูรู้บุญคุณ เมื่อเขาทำคุณให้แล้วฉันก็ต้องตอบแทน แต่จริงๆ ไม่ใช่หรอก หวังว่าตัวเองจะไม่พลอดภัย แต่เอาไปอ้างว่าธรรมของพระพุทธเจ้าท่านว่าอย่างนี้ เราเคารพเทิดทูนท่าน

เห็นหรือยังเงาของกิเลส มันเอาเราสิ้นเนื้อประดาตัวอย่างไรบ้าง เอาเฉยๆ ไม่พอ ยังทำให้เราไปใส่โคล้พระพุทธเจ้า ไปป้ายสีเอาผิดไปโทษให้ท่านอีก มันร้ายอย่างนี้แหละ เวลาที่ใจเป็นกิเลส มันทำได้หมดไม่เลือกที่ ปากที่บอกว่า เราเป็นชาวพุทธ เราเคารพพระพุทธเจ้า แต่จริงๆ เราไม่ได้เคารพท่านหรอก เราพยายามทุกทางที่จะหักล้างโค่นท่าน เพราะกิเลสที่อยู่ในใจเรามันจับเราเชิดเป็นหุ่นเอาปากเรา เอากายเรา เป็นเครื่องมือเครื่องมือ แล้วหลอกใจเราให้หลงเข้าใจว่า อันนี้เป็นเหตุเป็นผล เป็นปัญญาเห็นชอบ

ถ้าเห็นเท่าทันว่ามันน่ากลัวอย่างนี้ เราจึงจะตื่นขึ้นมา เพราะแต่แรกเข้าวัดท่านอาจารย์บอกว่า พระพุทธเจ้า

ท่านสมเพชศิษย์เหมือนอย่างกับศิษย์เคยสลดสังเวชคนไข้
ในโรงพยาบาลโรคจิต ดินนพังกที่เร็กซ์ชดเคื่องในใจ เรากับ
คนไข้โรคจิตจะเหมือนกันได้อย่างไร แต่ดูไปๆ ไม่ทันสิ้น
พรรษา เราเลอะเทอะยิ่งกว่าคนไข้โรคจิตอีก ถ้าสติไม่เห็น
ใจที่ถูกกิเลสตัณยาทำแกงเราก็ไม่ตื่นขึ้นมา แล้วก็ไม่ได้
ปฏิบัติ ไปที่ไรก็หลงว่า เราดีแล้ว เพราะหลงเงากิเลส

ทิวิมานะทำให้เราเปรียบเทียบกับคนอื่น ถ้ากิเลส
แน่นเหมือนจุดที่ติดบนฟิล์มหนัง ที่นี้จ้อไกลเครื่องฉาย
ฉายดูของเราคนเดียว เพราะเราเป็นคนสุภาพ ไม่ชอบทำ
อะไรเอิกเกริกรบกวนคนอื่น เปิดเสียงเบาๆ จุดบนฟิล์มก็
เป็นจุดเล็กๆ น่าเอ็นดู ไม่ดูแล้วที่น่าเกลียด ครั้นไปเห็น
จุดในคนอื่น ที่ตั้งจ้อฉายอยู่กลางแปลง โอโฮ จุดนี้ก็ขยาย
โต อย่างกับร่างกายเรา เรามองดูเรา เราก็อวชนเราสั้น
น้อยๆ อ่อนๆ ผิวเราก็สวยเนียนดี แต่ลองเอากล้องขยาย
ส่องเหมือนดูจากจอกกลางแปลง ผิวที่ว่าละเอียดเนียนก็น่า
เกลียด ชนก็รุงรังใหญ่หยาบเหมือนอย่างกับอะไรก็ไม่รู้ รุ
ขุมชนก็แสนจะน่าเกลียด

เวลาเราดูกิเลสคนอื่น เราเอาไปฉายที่จอกกลางแปลง
ขยายใหญ่โต จนหนไม่ไหว คนอะไรทำเข้าไปได้ ไม่รู้จัก
อับไม่รู้จักอาย แต่กิเลสของเราน่าเอ็นดู ใหญ่เท่าเขาพระ

สุเมรุเราก็ว่าน่าเอ็นดู มันเป็นเสียอย่างนี้ มานะหิฐิทำให้เรา
เข้าข้างตัวเราอย่างนี้ ถึงเรามาปฏิบัติ ก็ปฏิบัติเพื่อให้ฉัน
เป็นคนทันสมัยเป็นคนทันสมัยไหม แต่ฉันก็ไม่รู้จะไปซัด
เกลอะไร เพราะฉันน่าเอ็นดูหมดแล้ว เงกิเลสของเรา
หลอกใจให้ใช้ชั้นจนกระทั่งเข้าห้องไอ ซี ยู แล้วก็ยังไม่รู้ตัว

กิเลสมีต้นตอตัวเดียวคือความหลง แต่เราไป
จำแนก ว่ากิเลสมีสามกองคือ โลก โกรธ หลง แล้วก็ว่า
ถ้ากิเลสเปรียบเหมือนไฟ โลกรักหวงแหนเป็นไฟที่ดับยาก
ที่สุด เพราะอะไร เพราะมันเหมือนเราก่อไฟขึ้นมาผิงหน้า
หนาว ใครๆ บอกว่าไฟอันตราย อย่าไปก่อกขึ้นมา แต่เรา
ผิงแล้วเราอุ่น ใครมาบอกให้ดับไฟ เรากลับเห็นว่า ไร้อะไร
ตัวเองไม่มีไฟผิงแล้วมาอิจฉาเรา ตัวเองไม่มีใครรักแล้วจะ
มาบอกเราว่าความรักเป็นทุกข์ ใครจะไปเชื่อ

เพราะฉะนั้น ไฟโลกรากอดเอาไว้แน่นเลย ไม่
ยอมดับหรอก ถึงไหม้เราก็ไม่ว่า

ไฟโกรธนั้นตรงไปตรงมาเหมือนว่าเราก็ร้อนจนจะ
แหย่อยู่แล้ว แล้วยังอุตรีก่อไฟขึ้นมาอีก เพราะฉะนั้นใคร
บอกว่า ดับเสียเถอะ เราเต็มใจพร้อมใจจะดับไฟโกรธมัน
ตรงไปตรงมาเห็นง่าย ส่วนไฟหลงเหมือนไฟฟ้าแรงสูง เรา
ไม่รู้ว่าจะเชือกอะไร เอามือไปแตะ ปรากฏว่าถูกไฟดูดจนตาย

คาที่แล้วก็ยังไม่รู้ว่าตาย นึกว่าเรายังอยู่เป็นปกติดี ไฟหลง หรืออวิชชามันน่ากลัวอย่างนี้ เข้าใจ ชี ยู พะบางๆ แล้ว ก็ยังหลงว่าอยู่ดีมีสุขปกติทุกประการ เราไม่รู้ตัวของเรา

เหมือนตอนที่ไปปฏิบัติอยู่ที่วัด ดิฉันว่าวันนี้สติดี เหลือเกิน ความรู้เท่าทันกายใจของตน รู้ว่าเราชี้เกี้ยว ชี้คร้าน รู้ว่าใจมันโกง นั่งสมาธิก็ไม่ใช่สมาธิ มันฟุ้งซ่าน เดินจงกรมก็ไม่อยู่กับอาการเดิน มันฟุ้งซ่าน เราก็มั่วเรามี สติรู้อยู่ว่าวันนี้ไม่ได้เรื่อง เราโกง แต่จริงๆ เราไม่รู้หรอก เพราะเราบอกตัวเองว่าเรารู้ว่าเราฟุ้งซ่าน เราเอาสติจดจ่อ ตามดูอยู่ แต่ความเป็นจริงนั้นใจเรากลับฟุ้งปรุงไปกับความ ฟุ้งซ่าน แล้วสนุกไปกับมัน จมมือกันเคล็ดไปถึงไหนแล้วก็ ไม่รู้ ใจที่หลงเงาก็พรัยยืนยันว่า เราเอาสติเฝ้ามองมันอยู่ ไม่คลาดสายตา

ท่านอาจารย์ท่านเห็นความเป็นจริงว่า เราฟุ้งซ่าน ไปจนกระทั่งหมดเนื้อหมดตัวแล้ว ท่านก็ลงมาดูเราตอน เย็นว่า อะไรกัน อาจารย์เห็นกิเลสมันเขมือบศิษย์ตั้งแต่หัว เข้าไปจนจะหมดทั้งตัวแล้ว เหลือแต่หัวแม่ตีนรำไร จะหาย เข้าไปในปากมันแท้ๆ ดิฉันประท้วงท่านว่า อะไรกันเจ้าคะ ดิฉันรู้ะว่าวันนี้ดิฉันไม่ได้เรื่องไม่ได้ราว ใจมันเป็นไตรลักษณ์ จะให้ดีอยู่ตลอดเวลาได้อย่างไร รู้ว่าวันนี้ไม่มีกำลังสู้กับ

กิเลส ก็นั่งมองมันอยู่ไม่ได้ตามมันไปเลย นั่งซึ่งตามองอยู่
ท่านว่าอาจารย์มองมันไม่ใช่อย่างนั้นนะ มันหาย
เข้าไปอยู่ในห้องกิเลสจนกระทั่งอาจารย์จะดึงหัวแม่ตีนออกมา
ยังไม่ทันเลย คือสถานการณ์ที่ท่านอาจารย์เห็นกับที่เราเห็น
มันผิดกันคนละเรื่องเลย

เวลานั้นสติของเราู้ยังไม่เท่าทันเราก็นึกว่า ท่าน
อาจารย์พูดอะไรเกินความจริง ครั้นปฏิบัติไปๆ สติเริ่มคม
ไวขึ้น จึงได้เห็นว่ามันน่ากลัวอย่างนี้จริงๆ เมื่อยังไม่รู้เรา
ถึงรีนเริงบันเทิงกันอยู่ คิดว่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ เราจัดการ
กับกิเลสได้เรียบร้อยแล้ว เพราะเราไม่เห็นเท่าทันใจที่ตาม
ปรุงฟุ้งซ่านวนวายอยู่ตลอดเวลา ไปหลงว่าเป็นของปกติ
ใจคนไม่ใช่ก่อนอิฐก้อนปูน จะให้อยู่เฉยๆ เรานี้ก็ไม่ออก
เฉยๆ เป็นยังไง เฉยๆ ก็ต้องหลับลิ

ท่านอาจารย์ก็ดูอีก หลับไม่มีสติ เอ๊ะ แล้วจะเอา
ยังไง ให้เฉยด้วยให้มีสติด้วย ก็มีสติรู้ตัวทั่วพร้อม เราก็
คิดแบบที่สติของกิเลสมันเสื่อมสอน รู้ตัวทั่วพร้อม คือ
ฟุ้งซ่าน นั่นแหละรู้ตัวทั่วพร้อมจริงๆ มันวนวายมันยุ่ง
เหยิง แต่เราว่านั่นแหละรู้ตัวทั่วพร้อม คำนิยามของเรา
แต่ละอันล้วนฟังไม่ได้ ท่านอาจารย์พยายามชี้แจงให้เห็น
เราก็มองฟัง

เพราะเรายึดมั่นสำคัญผิด อุบาทวนช่วยสองแรง
แข็งขันกับอวิชชา เลยทำให้ลำบากแสนเข็ญที่จะจับจุดเรา
ออกมา เหมือนกับจรวดที่ถูกแรงดึงดูดโลกดูดเอาไว้ แล้ว
เราจะยังให้หลุดไปลอยตัวอยู่ในอวกาศได้ ต้องใช้แรงเท่าไร
พลังเท่าไร การจะทำให้ใจของเราหลุดไปจากกิเลส สว่าง
กระจ่างแจ่มไม่ติดเงาไหน เงานี้ เงานั้นก็ย่อมต้องใช้พลัง
มหาศาลเพียงนั้น

ท่านเปรียบเทียบว่าต้องทำงานเลยตาย เรบอกรวัน
นี้ตายเป็นตาย ท่านอาจารย์ติงว่า แคตายเป็นตายก็ตายอยู่
กับกิเลส ไม่ไปไหนหรอก ต้องเอาให้เลยตาย ให้หลุดเลย
ไปจากแรงดึงดูดเหมือนกับเรายังจรวดไปในอวกาศ เราทำ
ที่ไรจึงปรากฏว่าตายอยู่กับกิเลสทุกที ดิฉันเคยอ่านหนังสือ
เขาเปรียบเทียบไว้ว่า ถ้าเราอยากไปให้ถึงโคมไฟข้างถนน
แล้วเล็งไปที่โคมไฟ มันจะถึงแคโคนเสา ถ้าเล็งไปที่พระ
จันทร์ เราจึงจะไปถึงโคมไฟ ก็คงอย่างที่ท่านอาจารย์บอก
ต้องทำให้เลยตาย ถึงจะหลุดไปจากกิเลสได้

ทำที่ไรเราก็มักจะไปให้ถึงโคมไฟ แต่ท่านอาจารย์
ว่าตกเรือเสียรอดอยู่โคนเสาไฟ ตายอยู่กับกิเลสทุกที แล้ว
ท่านก็ส่ายหัวให้เราอายุใจ สมัยพุทธกาลนะหรือ เขาเอาจริง
เอาจัง พระพุทธเจ้าทรงสอน ๘๔,๐๐๐ พระธรรมชั้น

เขาก็ทำกันจริงจิงทั้งนั้น ไม่มีใครเห็นแก่กินแก่นอนเหมือน
พวกเรา พวกเราจิงจิงอยู่สองชั้นเท่านั้น คือเสื่อกับ
หมอนผูกติดคอเอาไว้ เออะอะก็ล้มใส่เสื่อใส่หมอน แล้วก็
บอก เอาละเหนื่อยแล้ว ทรมาณตัวเองเกินไปแล้ว พระ
พุทธเจ้าทรงสอนให้อยู่ทางสายกลาง ท่านว่ากลางของกิเลส
นะสิ

เราก็ประท้วงท่านอาจารย์ เอากันอย่างนี้พอดีเป็น
โรคจิต กดเก็บแล้วก็บีบคั้นคับเคียด ท่านก็ว่าเอาสิ เกิด
ตายอยู่กับกิเลสมันไปอยู่เรื่อยๆ อย่างนี้ ให้มันตมให้มัน
ตุนอยู่อย่างนี้ จนกระทั่งเบื่อแล้วก็ไม่รู้ว่าเป็น

ตอนนั้นเราก็มองไม่เห็น เราว่าเราสู้หวัชชนฝา เกิด
มาในชีวิตไม่เคยทำอะไรเหน็ดเหนื่อยเท่านี้เลย ท่านก็ยัง
เห็นว่าเป็นเล่นไปเสียทุกครั้ง เพราะใจเรายังไม่เห็น ยังไม่
ล้มผัสว่าในกรงเล็บของกิเลสมันน่ากลัวอย่างไร เมื่อไรที่สติ
คมไวเท่าทันเห็นแล้ว รู้แล้ว เราจึงสลัดใจระวีระวาดรีบ
เร่งปฏิบัติ

ธรรมของพระพุทธเจ้าที่เรานึกว่าเรารู้ เราเข้าใจ
ตราบเท่าที่เงาของกิเลสยังปิดตาใน คือปัญญาเอาไว้ ที่เรา
นึกว่าเราเห็นชอบ ก็เห็นไม่ชอบหรือ เพราะกิเลสยังแทรก
แซงเป็นยาดำเข้ามาทุกเรื่องๆ ไป

เราคิดว่าเราซาบซึ่งเรื่องกรรมของพระพุทธเจ้า ใคร ทำอย่างไหนก็ต้องได้รับผลอย่างนั้น เชื่อหมดหัวใจเลย แต่ลืมไปว่าแล้วเราทำอะไรให้ตัวเองบ้าง ไปสวดส้องคนอื่น เขาทำอย่างนี้เมื่อไรเขาถึงจะได้รับผล เมื่อไรจะทุกข์เดือดร้อน โดยไม่รู้ตัว จิตไร้สำนึกไปคิดแล้ว เวลาที่กรรมของเขาตามทัน เขาต้องทุกข์อย่างนั้นเดือดร้อนอย่างนี้ คือคิดไปตามแต่ประสบการณ์ของเราจะมี

แต่ถ้าได้ติดตามเห็นผลจริงจะพบว่า เวลากรรมตามเอาหนี่คิน มันไม่เป็นไปอย่างที่คิดปรารถนา มันร้ายกาจรุนแรงเด็ดขาดกว่ากันมาก จนขนาดใจเราที่คิดว่า เห็นแล้วจะเฉยเป็นอุเบกขา แต่พอเห็นเข้าจริงเรากลับสงสารเขา เอาใจช่วยแผ่เมตตาให้ เพราะนึกถึงว่าถ้าเป็นเราเอง ทำไม ธรรมชาติถึงทวงหนี้รุนแรงโหดร้ายถึงปานนี้ เกิดความกลัวอย่างสยดสยองขึ้นมา

เมื่อเห็นอย่างนี้ว่า เวลาที่กฎแห่งกรรมมาพิพากษา แล้วทวงหนี้คินมันเหี้ยมยังไง เราถึงจะสะดุ้งตื่นตัวขึ้นมา แล้วต่อให้มีโอกาสเราก็ไม่โกงตัวเอง เข้าใจซึ่งถึงหิริโอตตัปปะ คือ สะดุ้ง ละอาย เกรงกลัวต่อบาป แต่ก่อนนี้เราไปเข้าใจว่า คนที่มีหิริโอตตัปปะอีกมีช้านานจะต้องเป็นโรคจิตโรค กตเกิบ อะไรก็กตเกิบเอาไว้ อยากแต่ไม่กล้าทำ เพราะตัว

เองไม่ใช่คนกล้าคนเก่งคนจริง ซึ่งความจริงไม่ใช่ ใจของ
เขาละเอียดประณีต จนกระทั่งรู้ชัดแล้วว่า การซื้อตรงต่อ
ตัวเอง ลำบากตรากตรำอาบเหงื่อต่างน้ำทำด้วยความ
บริสุทธิ์ซื่อสัตย์สุจริต แล้วจะสบายเมื่อผลที่กระทำเอาไว้
ผลดีออกออกมา แต่การไปคดโกงฉกฉวยโอกาสได้มานั้น
เวลาที่ตามเอาคืน มันทุกข์แสนสาหัสอย่างไร

เหมือนเรื่องที่อาจารย์ดิฉันเล่าให้ฟังว่า ท่านเป็น
คนโง่คืดที่กฎแห่งกรรมมาสอนท่านอย่างประทับใจจน
ลืมไม่ลง คือท่านมาจากครอบครัวค่อนข้างยากจน พ่อเป็น
เสมียนแม่เป็นผู้หญิงชาวบ้านธรรมดาๆ ที่ไม่มีความรู้อะไร
แต่เป็นคนมีศีลธรรมมาจากครอบครัวที่เข้าวัดเป็นอุปนิสัย
มีความนับถือตัวเอง ไม่โกงตัวเองแม้จะมีโอกาส เพราะเรา
จะต้องนับถือตัวเอง

แม่จะสอนลูกๆ ทุกคนว่า ใครไม่รู้ใครไม่เห็น แต่
เรารู้แต่เราเห็นนั่นแหละเราจะต้องอาย เราจะต้องระวัง
เพราะคนอื่นรู้คนอื่นเห็นไม่สำคัญเท่าเรารู้เราเห็น ถ้าเรา
นับถือตัวเราเองไม่ได้ เราซื้อตรงต่อตัวเราเองไม่ได้แล้ว
เราเป็นคนปลอม ไม่มีคุณค่าราคาอะไร

สมัยที่ท่านยังเด็กอยู่พ่อก็ทำงานเสมียน แม่เปิด
ร้านขายของกระจุกกระจิกขายผลไม้มัน เพื่อเอารายได้มาเก็บ

หอมรอมริบไว้ เพราะพ่อเองซึ่งเกียจซึ่งคร้านไม่เรียนหนังสือเลยต้องมาเป็นเสมียน จึงตั้งใจว่าจะให้ลูกๆ เรียนจนถึงที่สุดเท่าที่จะเรียนได้ ก็โชคดีที่ลูกๆ เป็นคนเรียนหนังสือดีทุกคน ตัวท่านเองก็สอบได้ทุนเล่าเรียนหลวงไปเมืองนอก

ช่วงที่ท่านอยู่ชั้นมัธยม แม่จัดเวรให้ลูกๆ ที่กลับจากโรงเรียนแล้ว ผลัดกันออกมาช่วยขายของ โดยสอนไว้ว่า ถ้าผลไม้ชำรุดในแล้วถึงเปลือกข้างนอกยังดีก็ไม่ให้เอาไปขาย ให้คัดเอาไว้สำหรับลูกๆ กินกัน ถึงแม่คัดแล้วอาจหลงหูหลงตาไปได้ ถ้าลูกๆ จะหยิบขายไป ให้ดูอีกทีให้แน่นอน อย่าเอาของอย่างนั้นขายเขาไป แลดูเหมือนเราทำได้กำไร แต่ความจริงขาดทุนเพราะเราเสียลูกค้า

ลูกค้าประจำนั้นเหมือนน้ำบ่อทราย ถ้าวันนี้มีลูกค้า ๓๐ คน พรุ่งนี้เหลือคนเดียว แบบนี้ผลไม้ของเราก็จะเน่าเสียไปเปล่าๆ ความซื่อสัตย์ของแม่จึงทำให้มีลูกค้าประจำเสมอต้นเสมอปลาย

ช่วงที่อยู่ชั้นมัธยมปลาย ท่านเกิดความอยากได้ของเล่นอย่างเพื่อนๆ ที่มาจากครอบครัวมั่งอันจะกิน ความโลภทำให้เวลาแม่ไม่เห็นและมีลูกค้าจรมมา ท่านก็เอาผลไม้ที่แม่คัดไว้ให้ลูกๆ กิน ซึ่งเป็นส่วนแบ่งของท่านมาขายแทนผลไม้ของแม่ แล้วเอาสตางค์เข้ากระเป๋าตัวเอง เพราะท่าน

สู้ไม่กินแต่เก็บเอาไว้ขาย ซึ่งเกิดผลเสียหายทำให้ลูกค้าไม่มาซื้อของอีก เพราะถูกหลอกให้ซื้อของดีราคาแพง แล้วปรากฏว่าข้างในซ้ำหรือเน่าเสียหมด แต่ท่านมีความสุขมาก เพราะมีสตางค์มาจับจ่ายใช้สอยซื้ออะไรๆ ตามใจอยาก แล้วได้เยาะเย้ยพวกพี่ๆ น้องๆ ว่า เชื่อฟังแม่แล้วตัวเองก็ไม่ทတ်หน้าเทียมตาเพื่อนฝูง ท่านไม่เคยคิดว่าของแค้นนี้มีผลอะไรต่อท่านในกาลต่อมา

เมื่อจบจากเมืองนอกก็ได้บรรจุเป็นอาจารย์ที่สถานศึกษาแห่งหนึ่ง ท่านเกิดอยากได้รถเบนซ์ สมัยนั้นรถเบนซ์มีนับคันได้ ท่านเก็บหอมรอมริบทุนและเงินเดือนที่ได้จนซื้อรถเบนซ์ได้คันหนึ่ง ทำให้ภูมิใจมาก แทบจะกินจะนอนอยู่ในรถเบนซ์นั้นเลย ที่นี้ปรากฏว่าท่านขับไปยังไม่ทันถึงเดือนรถเบนซ์ก็โก่งเก เดียวก็แสดงอาการโน่นอาการนี่

เมื่อเอาไปที่อู่เจ้าหน้าที่ก็ถามท่านว่า ไปซื้อจากใคร เพราะรถคันนี้เป็นรถที่ใครงัดตัวถึงอะไรๆ ภายนอกดีหมด แต่เมื่อบริษัทเอามาตรวจสอบสภาพเครื่องถึงพบว่า เครื่องยนต์ผิดปกติชำรุด แก้ไขอย่างไรก็ไม่ได้ บริษัทจึงขายออกไปในราคาถูกใช้แล้ว คนที่ซื้อไปก็หัวแหลม เอาไปซ่อมแซมขาย คือทำให้ท่านหลงเข้าใจว่าเป็นเซลล์ของบริษัท

ปกติท่านเป็นคนรอบคอบ แต่ครั้งนี้ไม่รู้ว่าจะไร

ทำให้ท่านเข้าใจว่ามีประกันเรียบริ้อย เมื่อเจ้าหน้าที่บริษัทตรวจสอบเอกสารปรากฏไม่มีอะไรสักอย่าง แม้กระทั่งชื่อเซลล์ก็ไม่มี ไม่รู้ว่าหมอนั้นพูดยังไงให้ท่านเข้าใจว่าทุกอย่างเรียบริ้อยถูกต้องดีหมด สรุปแล้วท่านก็เสียเงินเปล่า เพราะรถคันนี้ซ่อมไม่ได้ บริษัทได้พยายามทุกวิธีแล้วก็ทำไม่สำเร็จ ท่านจึงเจ็บแค้นถึงขั้นว่า ถ้าเจอเซลล์จะยิงทิ้งเลย ไม่เลี้ยงเอาไว้แล้ว

เพื่อนฝูงท้วงใยให้สติท่านว่า ถ้ายิงเซลล์แล้วได้รถเบนซ์คืนมาใหม่ มันจะหนักเข้าไปอีกนะคือต้องเข้าคุก ท่านก็ตัดสินใจไม่ได้ เพื่อนฝูงหมดปัญญาก็พาท่านไปหาพระที่วัด ท่านอาจารย์เทศน์ถึงคำสอนของพระพุทธเจ้าว่า ของทุกอย่างมาแต่เหตุ คุณโยมนึกไม่ออกว่าในชาติภพนี้คุณโยมทำอะไรไว้ แต่ว่าคำตรัสของพระพุทธเจ้าไม่มีผิดพลาด มันต้องมีบุพเหตุ จะปางไหนก็ไม่รู้แหละ ขอให้คุณโยมตั้งใจว่า ใส่บาตรพระพุทธเจ้าไป อภัยอโหสิเสียเถิด

โอวาทของพระกิติ อะไรรๆ กิติหาที่ได้แย้งไม่ได้ ท่านจำนนด้วยเหตุผล จนกระทั่งยอมรับคำว่า จะใส่บาตรถวายพระพุทธเจ้า คือจะทำใจให้เป็นปกติ แต่ก็ยังค้นในหัวใจว่าบุพเหตุเป็นอะไรกัน เหตุใหญ่โตถึงปานนี้แล้วเราจะจำไม่ได้เชียวหรือ

กลางคืนขณะให้พระสวดมนต์ เพราะแม่สอนลูกๆ ทุกคนให้ให้พระสวดมนต์ ท่านยังติดนิสัยนี้มา ก็อธิบายว่า ถ้าพระมีจริง ธรรมะเป็นของจริงแท้แน่นอน ขอให้เกิดเหตุอัศจรรย์ ให้ท่านระลึกนึกออกว่าทำอะไรเอาไว้

คืนนั้นท่านฝันไปถึงชีวิตในวัยเด็ก เห็นขณะที่ตัวเองเอาผลไม้ขำๆ ไปหลอกขาย พอตื่นขึ้นมา ใจท่านก็เชื่อไปก่อนหัวใจแล้วว่า ก็จริงๆ แหะ ผลไม้เปลือกดี รถของท่านตัวถึงก็ดี แต่ปรากฏว่าเครื่องข้างในบุบสลาย ไม่มีชิ้นดี ท่านเองเดียวกับผลไม้ที่ข้างในเข้าไปหมด

เย็นนั้นท่านกลับไปเล่าถวายพระ แล้วถามว่า ถ้าท่านทำชั่วด้วยการเอาผลไม้ลูกสองลูกไปหลอกขาย เวลาทางนั้นคืนถึงทำไมต้องเอาท่านหมดเนื้อหมดตัวด้วยรถเบนซ์ตั้งคันหนึ่ง

พระอธิบายว่า เรื่องของกรรมนั้นเป็นเรื่องของจิตใจ เป็นนามธรรม การที่เราจะเจ็บช้ำจนเกิดรู้สำนึกได้จะต้องรุนแรงถึงใจ ในละแวกบ้านสมัยท่านยังเด็กนั้น เป็นครอบครัวที่ค่อนข้างยากจน ผลไม้ล้วนเป็นผลไม้จากเมืองจีน เป็นสาเกที่เป็นส้มจีนซึ่งราคาแพง การที่คนเหล่านี้ซื้อไปเขาก็ต้องคิดแล้วคิดอีก ซื้อเพื่อเอาไปให้เจ้านายหรือผู้มี

พระองค์ในโอกาสที่มีความหมาย เมื่อพบว่าผลไม้ที่ได้ไปซ้
เสีย ความรู้สึกว่าถูกโกงนี่ก็คงปานๆกับท่านในกรณีรถเบนซ์
คือความรู้สึกต้องสมน้ำสมเนื้อกัน มันจึงจะถึงใจ ไม่ใช่ว่า
ถ้าเศรษฐีไปโกงคนจนด้วยเงินสิบบาท แล้วเศรษฐีก็ไปถูก
ใครโกงด้วยเงินสิบบาท ถ้าเป็นอย่างนั้น เศรษฐีก็ไม่
กระเทือนเลย มันต้องเป็นอัตราที่ใจของแต่ละคนจะ
กระเทือนเท่าๆกัน หากมีตาซึ่งวิเศษมาวัดได้ เรียกว่ากฎ
แห่งกรรม

ท่านเลยเอาประสบการณ์ของท่านสอนพวกเรา ให้
เชื่อเถิดว่าเรากระทำสิ่งใดไว้ เราก็จะได้รับสิ่งนั้น ท่านเอง
โชคที่ได้บทเรียนแต่ต้นมือ ทำให้มีโอกาสปรับนิสัยให้
เที่ยงตรงไม่ก่อหนี้ให้กับตัวเอง ถ้าเหตุการณ์เช่นนี้มาเกิด
เอาตอนท่านแก่แล้ว ตลอดเวลาที่ผ่านมาก็หลงชื่นชมใน
ความเก่งของตัวเอง แล้วประพุดิเช่นนี้ซ้ำๆ ซากๆ ไปอีก
ไม่รู้เท่าไร ครั้นสำนึกได้คงหัวใจวายตายไปแล้ว เพราะ
สงสัยสงสัยว่า ตอนที่ถูกทวงหนี้จะหนักหนาสาหัสสักเท่าไร
ท่านเตือนพวกเราให้อบรมใจให้เชื่อเรื่องกรรม เมื่อเรา
ปฏิบัติแล้วนึกถึงคำของท่านก็เห็นจริงตาม เราโชคที่ได้
เจอคนที่เอาประสบการณ์อะไรต่อมิอะไรมาเล่าให้ฟัง ทำให้
ใจของเราเกรงกลัวต่อบาป ถึงจะยังไม่เข้าใจเหตุถ่องแท้

แต่เพื่อความปลอดภัยของตัวเอง ถึงจะกตเกิบก็เอาเถอะ
อย่าทำดีกว่า อย่าเสี่ยงดีกว่า ซึ่งเป็นสิ่งดีกับเรา เมื่อเข้าใจ
เหตุเข้าใจผลแล้วเราก็ยังมีกำลังใจ อย่างน้อยที่สุดการที่เรา
เชื่อเรามีศรัทธาก็ปกป้องเราไม่ให้หัดนิสัยไม่ดีต่างๆ ไปโดย
ไม่รู้ตัว

เมื่อเราทำอะไรจนเคยชินแล้ว ไม่ใช่พอรู้ว่าผิด เรา
จะเปลี่ยนได้ทันที นิสัยนั้นไม่ใช่เปลี่ยนกันได้ง่ายๆ ปากพูด
เรารู้แล้ว แต่นี่ต่อไปจะไม่ทำอีก พออะไรชนเบ้ง ปรากฏว่า
ไปแล้ว ไม่รู้ตัวแต่กายวาจาไปแล้ว รู้อีกทีหนึ่งไปเรียบริ่อย
หมดทั้งตัวแล้ว

ท่านถึงได้สอนว่า อะไรก็ตาม ถ้าไม่แน่ใจมันใจ
อย่าเพิ่งทำ อดใจเอาไว้ก่อน ให้แน่ใจมันใจว่ามันจะมีผลดี
หรือผลเสียต่อตัวเรา แล้วค่อยทำไป จึงจะเรียกว่าทำไป
ด้วยสติสัมปชัญญะ มีความรับผิดชอบเต็มที่ เกาของกิเลส
ก็จะค่อยๆ บางไปๆ เพราะใจมีวินัยกับตัวเอง พยายาม
ฝึกหาเหตุผลเสียก่อน อะไรที่จะเป็นอันตราย เป็นพิษเป็น
ภัย ทั้งๆ ที่ไม่ทันรู้ เราก็จะห้ามกันได้ เหมือนอย่างตอนที่
ดิฉันพยาบาลคุณโยมแม่ท่านอาจารย์สิงห์ทอง

ท่านอนุญาตว่า ตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นคือมองเห็น
ลายมือตัวเอง จนกระทั่งถึงพระอาทิตย์เที่ยงวัน จะเอาอะไร

ให้คุณโยมแม่กินอนุโลมว่าหนึ่งมือได้ทั้งนั้น ปรากฏว่า
ระหว่างเวลาที่ท่านอนุญาต คุณโยมก็เอาแต่หลับแล้วหลับ
อีก จนบ่าย ๒ โมง ๓ โมง ท่านจึงเริ่มตื่นตาสีเป็นตึกแทน
หิวโนนหิวนี้หิวนั้น ที่นี้มีคนมาเล่าให้ดิฉันฟังว่า พระพุทธ
เจ้าทรงอนุญาตไว้ว่า ถ้าตัมข้าวจนเบื่อย แล้วเอาไปครูดบด
ให้ละเอียด กรองเอาแต่น้ำ นำมาถวายภิกษุเจ็บป่วยนอก
เวลาท่านฉันได้ ไม่ปรียาอบัติ

ที่นี้คุณโยมนั้นน้ำธรรมดาก็กินไม่ได้ เพราะในปาก
ท่านขมไปหมดเพราะพิษไข้ น้ำฝนที่เคยชอบ ท่านก็ว่าไป
เอาน้ำคร่ำที่ไหนมาให้ จะแกล้งฆ่ากันหรืออย่างไร กินได้
แต่น้ำมะพร้าวซึ่งถือว่าเป็นอาหาร เลยเที่ยงวันแล้วเป็น
อาบัติ ดิฉันกำลังกังวลมากเพราะถ้าไม่กินน้ำก็ต้องตาย
แน่ๆ ก็นึกในใจแต่นี้ต่อไปถ้าคุณโยมแม่ขอน้ำ ท่านไม่รู้ว่
เวลาอะไรเราจะเอาน้ำมะพร้าวให้

พอตกลงใจอย่างนั้น ท่านอาจารย์มาแล้ว ท่านไม่
พูดกับเรา แต่ไปพูดกับคุณโยมแม่ คนเรานี้จะถึงกินก็ตาย
ไม่กินก็ตาย เพราะร่างกายวันหนึ่งก็ผูกพันไป แต่ใจนั้นไม่
ตาย สามารถรักษาศีลข้ามภพข้ามชาติไปเป็นเสขียงได้นะ

เราได้ฟังก็สะดุ้งเพราะแต่ไหนแต่ไรมา ตัวเอง
เคารพว่าญาติคนไข้จะเอาอะไรเกี่ยวกับคนไข้ เราไม่มีสิทธิ์

ไปขัดเขา ดินฉันึกในใจ ท่านอาจารย์ท่านรักท่านห่วงถึง
จิตใจแม่ท่าน ตอนนั้นไม่ได้เฉลียวใจว่าศิลปะของเราไม่ใช่ศิลปะ
คุณโยมแม่หรอก ก็เลิกไปเอาน้ำมะพร้าวให้ แต่ก็ยังไม่รู้
จนท่านอาจารย์เรือบินตกมรณภาพไปแล้วตั้งหลายปี

วันหนึ่งเกิดมีเรื่องอะไรขึ้นมากก็ไม่รู้ที่ทำให้ประหลีก
นึกถึงเรื่องนี้ขึ้นมา แล้วก็ได้อคิดว่ ที่ท่านอาจารย์พูดไม่ใช่
ศิลปะคุณโยมแม่ ศิลปะต่างหาก ตอนนั้นจิตสำนึกของเราที่
ถูกกิเลสครอบงำแล้วยังไม่รู้ตัว บอกว่าเราห่วงคุณโยมแม่
ต้องการให้ท่านหาย แต่ความจริงกิเลสของเรามันไม่ยอม
ถ้าคุณโยมแม่ตาย ไม่ใช่เพราะเราไร้ฝีมือนะ แต่เพราะธาตุ
ขันธ์ท่านไม่ได้อาหารไม่ได้น้ำตามที่ควร

เรายอมทิ้งศิลปะเพื่อถนอมอัตตา แต่มันลึกซึ้งจน
สติยังไม่ถึง ถ้าท่านอาจารย์มาดุดตอมนั้น เราก็มองไม่เห็น
ก็โหม่นสน้อยใจ แล้วเขาก็เลิกไปปรับโทษท่านให้ตัวเองตก
อเวจี ท่านเลยทำเป็นพูดกับคุณโยมแม่ แล้วเราก็หยุด
โดยสำคัญผิดว่าเรารักคุณโยมแม่ เราเคารพท่านอาจารย์
แต่รากเหง้ามันคนละเรื่องกันเลย ถึงได้เห็นว่างากิเลสมัน
สาหัสอย่างไรบ้าง ถ้าเราไม่มีศรัทธา ไม่เชื่อฟังใครเสียบ้าง
เลย กว่าจะรู้ได้ด้วยปัญญาเราก็เผาตัวเองถลอกปอกเป็ด
ไปไม่รู้เท่าไรแล้ว

สว่าง..สว่าง..สว่าง จนเงาหมดสิ้นไป

จริงๆ แล้วกิเลสไม่มี มันเป็นขึ้นจากใจของเราที่
ปรุงคิดไปเอง สัญญาความจำได้หมายรู้ที่เราไม่รู้ตัวเราว่า
จิตไร้สำนึกไปแต่งเรื่องอะไรเอาไว้ หลอกเรา ลวงเรา ให้
หลงบ้าบวมตามมันไป แล้วมันก็ประทับติดอยู่ในใจเรา
พอเรื่องจริงเกิดขึ้นเป็นอย่างอื่น เราก็ฮึดฮัดกัดฟันรับไม่ได้
แต่จริงๆ แล้วมันไม่มีตัวไม่มีตน เราไปปรุงไปคิดไปนึกเอา
สำคัญผิดเอาว่าอย่างนั้นอย่างนี้ แล้วก็เชื่อเห็นเป็นจริงเป็น
จัง ส่วนของจริงที่เห็นกระจ่างอยู่ เรารู้ว่าไม่จริงแล้วพยายาม
ลบทิ้ง มันถึงทุกข์เดือดร้อน

รู้อย่างนี้ เมื่อไรที่สติมี เราอยู่กับความจริง อยู่กับ
ปัจจุบัน อดีต อนาคตหมดไป เงามก็หมดไป เพราะว่า
ปัจจุบันคือความเป็นจริง คือตะวันที่อยู่ตรงเหนือศีรษะ ใจ
ที่เป็นอิสระจากเงาของกิเลส ก็คือใจที่เป็นปัจจุบันจิต เรา
อยู่กับปัจจุบันได้มากเท่าไร อันนั้นก็ยิ่งข้อบ่งชี้ว่า เรากำลัง
หลุดจากกิเลสแล้ว

เพราะฉะนั้นขอให้เราพยายามทำเงาในใจของเรา
ให้หมดไป เมื่อหมดจริงๆ คราวนี้ไม่ต้องกลัวว่าจะฟุ้งซ่าน
อีกหรือไม่ เมื่อไม่ต้องดันเดาไม่มีความลังเลสงสัย เพราะรู้
มันก็รู้ เห็นมันก็เห็น มันประจักษ์แจ้งในใจชัดแล้ว ไม่มี

อะไรมากระทบ มันก็ไม่เดือดร้อนไม่ยากรู้ยากเห็นหรือ
ว่าไปต้นเตา เพราะหมดข้อสงสัยแล้ว หหมดเงากิเลสที่จะ
พาใจให้ว้าวุ่น

การปฏิบัติที่จะพาเราคืนสู่ธรรมชาติธาตุแท้ของพุทธะ
คือ พยายามรักษาใจให้เป็นปัจจุบัน แล้วเอาสติสัมปชัญญะ
ปัญญาไปไตร่ตรองให้รู้เห็นสิ่งทั้งปวงตามเป็นจริง ลีนข้อ
สงสัยทุกอย่าง ทำให้เราเกิดความตั้งมั่น ใจเป็นอิสระเป็น
พุทธะ รู้ตื่นเบิกบาน กิเลสทั้งหลายถึงยังมีอยู่ก็เกาะไม่ติด
เพราะสติที่เป็นเหมือนเคลือบบนใบบัว ทำให้กิเลสเกาะยังง
ก็ร่วงหล่นไปหมด ถึงตอนนั้นเราก็สบาย แต่ตอนนี้ยังต้อง
ระวังจนตัวโก่งไว้ก่อน

ขอฝากไว้ให้พิจารณา เพื่อเป็นกำลังใจในการฝึกฝน
ใจของตนค่ะ

JUST WAR

THE LAST